

 Tungnx

  Maths9m

[HTTP://TUNGNX.COM](http://tungnx.com)

TOÁN 10

SỰ TƯỞNG GIAO

LIÊN QUAN ĐẾN

HÀM SỐ $Y = AX + B$

<http://tungnx.com>

  Maths9m

NGUYỄN XUÂN TÙNG

Maths9m

GIỚI THIỆU

Th.s: Nguyễn Xuân Tùng

Chuyên ngành Toán Ứng Dụng
Đại học Bách Khoa Hà Nội

Website: <http://tungnx.com>

Email: nxt245@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/XuanTunghg>

Facebook Page: **Maths9m** hoặc **Tungnx**

Youtube: **Maths9m** => <https://www.youtube.com/c/Maths9m>

Video mới **phát sóng** lúc **8h sáng** và **20h tối hàng ngày**

<http://tungnx.com>

ĐẠI SỐ 10

1. Mệnh đề - tập hợp

2. Hàm số bậc nhất và bậc hai

3. Phương trình, hệ phương trình

4. Bất đẳng thức, bất phương trình

5. Thống kê

6. Cung & góc lượng giác, CT LG

C2: HÀM SỐ BẬC 1 & 2

1. Tổng quan về hàm số

2. Hàm số bậc 1

3. Hàm số bậc 2

4. Ôn tập chương 2

<http://tungnx.com>

HÀM SỐ $Y = AX + B$

1. Kiến thức cơ bản về hàm số $y = ax + b$

2. Các dạng bài toán cơ bản

- Vẽ đồ thị hàm số
- Vị trí tương đối giữa 2 đường thẳng
- Lập phương trình đường thẳng
- Đồ thị hàm số $y = |ax + b|$
- **Sự tương giao**

KIẾN THỨC CẦN NHỚ

Phương pháp:

- Cho 2 đường thẳng $d_1 : y = a_1x + b_1$ và $d_2 : y = a_2x + b_2$ ($a_1 \neq 0; a_2 \neq 0$)
  - d_1 cắt $d_2 \Leftrightarrow a_1 \neq a_2$.
  - $d_1 \parallel d_2 \Leftrightarrow a_1 = a_2$ và $b_1 \neq b_2$.
  - $d_1 \equiv d_2 \Leftrightarrow a_1 = a_2$ và $b_1 = b_2$.
  - $d_1 \perp d_2 \Leftrightarrow a_1 \cdot a_2 = -1$.
- d_1 cắt d_2 tại một điểm trên trục tung $\Leftrightarrow a_1 \neq a_2$ và $b_1 = b_2$.
- Để chứng minh 3 đường thẳng đồng quy, ta chứng minh 2 trong 3 đường thẳng cắt nhau và giao điểm của chúng thuộc đường còn lại.

VÍ DỤ MINH HỌA

Câu 23. Cho hàm số bậc nhất $y = ax + b$. Tìm a và b , biết rằng đồ thị hàm số cắt đường thẳng $\Delta_1 : y = 2x + 5$ tại điểm có hoành độ bằng -2 và cắt đường thẳng $\Delta_2 : y = -3x + 4$ tại điểm có tung độ bằng -2 .

A. $a = \frac{3}{4}; b = \frac{1}{2}$.   B. $a = -\frac{3}{4}; b = \frac{1}{2}$.   C. $a = -\frac{3}{4}; b = -\frac{1}{2}$.   D. $a = \frac{3}{4}; b = -\frac{1}{2}$.

Lời giải. Với $x = -2$ thay vào $y = 2x + 5$, ta được $y = 1$.

Đồ thị hàm số cắt đường thẳng Δ_1 tại điểm có hoành độ bằng -2 nên đi qua điểm $A(-2; 1)$. Do đó ta có $1 = a \cdot (-2) + b$. (1)

Với $y = -2$ thay vào $y = -3x + 4$, ta được $x = 2$.

Đồ thị hàm số cắt đường thẳng $y = -3x + 4$ tại điểm có tung độ bằng -2 nên đi qua điểm $B(2; -2)$. Do đó ta có $-2 = a \cdot 2 + b$. (2)

Từ (1) và (2), ta có hệ
$$\begin{cases} 1 = a \cdot (-2) + b \\ -2 = a \cdot 2 + b \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -2a + b = 1 \\ 2a + b = -2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = -\frac{3}{4} \\ b = -\frac{1}{2} \end{cases} . \text{ Chọn C.}$$

VÍ DỤ MINH HỌA

Câu 24. Tìm giá trị thực của tham số m để ba đường thẳng $y = 2x$, $y = -x - 3$ và $y = mx + 5$ phân biệt và đồng qui.

- A. $m = -7$.   B. $m = 5$.   C. $m = -5$.   D. $m = 7$.

Lời giải. Tọa độ giao điểm A của hai đường thẳng $y = 2x$ và $y = -x - 3$ là nghiệm của hệ $\begin{cases} y = 2x \\ y = -x - 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = -1 \\ y = -2 \end{cases} \longrightarrow A(-1; -2)$.

Để ba đường thẳng đồng qui thì đường thẳng $y = mx + 5$ đi qua A
 $\longrightarrow -2 = -1.m + 5 \longrightarrow m = 7$.

Thử lại, với $m = 7$ thì ba đường thẳng $y = 2x$; $y = -x - 3$; $y = 7x + 5$ phân biệt và đồng qui. **Chọn D.**

VÍ DỤ MINH HỌA

Câu 25. Tìm giá trị thực của tham số m để ba đường thẳng $y = -5(x+1)$, $y = mx + 3$ và $y = 3x + m$ phân biệt và đồng qui.

- A. $m \neq 3$.   B. $m = 13$.   C. $m = -13$.   D. $m = 3$.

Câu 26. Cho hàm số $y = x - 1$ có đồ thị là đường Δ . Đường thẳng Δ tạo với hai trục tọa độ một tam giác có diện tích S bằng bao nhiêu?

- A. $S = \frac{1}{2}$.   B. $S = 1$.   C. $S = 2$.   D. $S = \frac{3}{2}$.

Lời giải. Giao điểm của Δ với trục hoành, trục tung lần lượt là $A(1;0), B(0;-1)$.

Ta có $OA = 1, OB = 1 \longrightarrow$ Diện tích tam giác OAB là $S_{OAB} = \frac{1}{2} \cdot OA \cdot OB = \frac{1}{2}$. **Chọn A.**

VÍ DỤ MINH HỌA

Câu 27. Tìm phương trình đường thẳng $d: y = ax + b$. Biết đường thẳng d đi qua điểm $I(2;3)$ và tạo với hai tia Ox, Oy một tam giác vuông cân.

- A. $y = x + 5$.   B. $y = -x + 5$.   C. $y = -x - 5$.   D. $y = x - 5$.

Lời giải. Đường thẳng $d: y = ax + b$ đi qua điểm $I(2;3) \longrightarrow 3 = 2a + b$ (*)

Ta có $d \cap Ox = A\left(-\frac{b}{a}; 0\right)$; $d \cap Oy = B(0; b)$.

Suy ra $OA = \left|-\frac{b}{a}\right| = -\frac{b}{a}$ và $OB = |b| = b$ (do A, B thuộc hai tia Ox, Oy).

Tam giác OAB vuông tại O . Do đó, ΔOAB vuông cân khi $OA = OB$

$$\longrightarrow -\frac{b}{a} = b \longrightarrow \begin{cases} b = 0 \\ a = -1 \end{cases}$$

• Với $b = 0 \longrightarrow A \equiv B \equiv O(0;0)$: không thỏa mãn.

• Với $a = -1$, kết hợp với (*) ta được hệ phương trình $\begin{cases} 3 = 2a + b \\ a = -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = -1 \\ b = 5 \end{cases}$.

Vậy đường thẳng cần tìm là $d: y = -x + 5$.

VÍ DỤ MINH HỌA

Câu 28. Tìm phương trình đường thẳng $d: y = ax + b$. Biết đường thẳng d đi qua điểm $I(1;2)$ và tạo với hai tia Ox, Oy một tam giác có diện tích bằng 4.

- A.** $y = -2x - 4$.   **B.** $y = -2x + 4$.   **C.** $y = 2x - 4$.   **D.** $y = 2x + 4$.

Lời giải. Đường thẳng $d: y = ax + b$ đi qua điểm $I(1;2) \longrightarrow 2 = a + b$ (1)

Ta có $d \cap Ox = A\left(-\frac{b}{a}; 0\right)$; $d \cap Oy = B(0; b)$.

Suy ra $OA = \left|-\frac{b}{a}\right| = -\frac{b}{a}$ và $OB = |b| = b$ (do A, B thuộc hai tia Ox, Oy).

Tam giác OAB vuông tại O . Do đó, ta có $S_{\triangle ABC} = \frac{1}{2}OA \cdot OB = 4$

$$\longrightarrow \frac{1}{2} \cdot \left(-\frac{b}{a}\right) \cdot b = 4 \longrightarrow b^2 = -8a \quad (2)$$

Từ (1) suy ra $b = 2 - a$. Thay vào (2), ta được

$$(2 - a)^2 = -8a \Leftrightarrow a^2 - 4a + 4 = -8a \Leftrightarrow a^2 + 4a + 4 = 0 \Leftrightarrow a = -2.$$

Với $a = -2 \longrightarrow b = 4$. Vậy đường thẳng cần tìm là $d: y = -2x + 4$. **Chọn B.**

LƯU Ý

1. Chú ý khi xét sự tương giao của các đường thẳng

2. Linh hoạt trong cách xử lý bài toán

BÀI TẬP VỀ NHÀ

Bài 27. Cho 3 đường thẳng: $(d_1) : y = 2x$; $(d_2) : y = x + 1$; $(d_3) : y = (m - 2)x + 2m + 1$. Tìm m để

a. $d_1 \perp d_3$.

b. d_1, d_2, d_3 đồng quy.

Bài 28. Tìm m để 3 đường thẳng sau phân biệt và đồng quy.

a. $d_1 : y = 2x$, $d_2 : y = -3 - x$, $d_3 : y = mx + 5$.

b. $d_1 : y = -5(x + 1)$, $d_2 : y = mx + 3$, $d_3 : y = 3x + m$.

c. $d_1 : y = x + 2m$, $d_2 : y = 3x + 2$, $d_3 : y = -mx + 2$.

Bài 31. Cho (d) có phương trình $y = ax + b$ và $A(6, -2)$.

a) Tìm d sao cho d đi qua A và gốc toạ độ O .

b) Xác định phương trình đường thẳng d , biết (d) đi qua A và cắt Ox, Oy lần lượt tại B, C sao cho tam giác OBC có diện tích là 3.

BÀI TẬP VỀ NHÀ

Maths9m

Câu 1. Tìm phương trình đường thẳng $d: y = ax + b$. Biết đường thẳng d đi qua điểm $I(2;3)$ và tạo với hai tia Ox , Oy một tam giác vuông cân.

A. $y = x + 5$.

B. $y = -x + 5$.

C. $y = -x - 5$.

D. $y = x - 5$.

Câu 2. Đường thẳng $d: y = (m-3)x - 2m + 1$ cắt hai trục tọa độ tại hai điểm A và B sao cho tam giác OAB cân. Khi đó, số giá trị của m thỏa mãn là

A. 1.

B. 0.

C. 3.

D. 2.

Câu 3. Đồ thị hàm số $y = x - 2m + 1$ tạo với hệ trục tọa độ Oxy tam giác có diện tích bằng $\frac{25}{2}$. Khi đó m bằng

A. $m = -2$.

B. $m = 2; m = 3$.

C. $m = 2; m = 4$.

D. $m = -2; m = 3$.

Câu 4. Tìm phương trình đường thẳng $d: y = ax + b$. Biết đường thẳng d đi qua điểm $I(1;3)$ và tạo với hai tia Ox , Oy một tam giác có diện tích bằng 6?

A. $y = 3x + 6$.

B. $y = -3x + 6$.

C. $y = (9 - \sqrt{72})x + \sqrt{72} - 6$.

D. $y = (9 + \sqrt{72})x - \sqrt{72} - 6$.

<http://tungnx.com>

C2- HÀM SỐ BẬC 1 & 2

Great!

Hãy Đăng ký (**Subscribe**) kênh Youtube **Maths9m** để nhận được thông báo về bài giảng mới nhất!

Video mới **phát sóng** lúc **8h sáng**
và **20h tối hàng ngày**

<http://tungnx.com>

